

Bevar os vel!

Af Thorkild Møller

Molervej 7, Faarstof

MOLERGRAVNING: I nogen tid har tanker om molerproduktionen og dens fremtid sysselsat flere lokalpolitikere, nuværende såvel som forhenværende. Endog et par erhvervsfolk har beskæftiget sig med spørgsmålet.

Fælles for dem alle, er en lang historisk opremsning af produktionens lyksaligheder og fremtidige muligheder, blot der åbnes for indvinding i den "unikke" Stærhøj-Mosebjergr formation, for nu at bruge et noget skamredet tillægsord.

Ej heller skorter det på dommedagsprofetier for øen og dens befolkning, hvis Regionsrådet ikke "makker ret", og giver et ja til de søgte grave- og råstofansøgninger.

Intet er mere forkert! Peter Therkildsen, sekunderet af Bente Lyndrup, har gjort meget ud af områdets kandidatur til UNESCOs liste over Verdenskulturarv, knyttet sammen med udviklingen af graveområdet til Stærhøj-Mosebjergr.

Ifølge "Operationelle retningslinjer for gennemførelse af konventionen om verdensarv" afsnit II.F, punkt 96, beskyttelse og forvaltning, "skal det ansøges integritet og autenticitet fastholdes eller forbedres i fremtiden".

Noget som modsiger graveplanerne og gør en ansøgning om optagelse på listen til et lurvet illusionsnummer. Det er af den samlede kommunalbestyrelse, minus een, at stikke alle morsingboer blå i øjnene.

Damolin er af Bilas direktør udnævnt som en "særdelles troværdig, ordholden og

seriøs partner", almindelige omgangsregler de fleste morsingboer lever deres daglige liv efter. Ud over at give beskæftigelse til et faldende antal medarbejdere, har Damolin gennem årene undgået offentligheden. Under Egon Pleidrup Poulsen fremkom planer om at udnytte molerværkets spildvarme til at forsyne dele af Nordmors med fjernvarme, et projekt som kunne have gavnet værkets image selv om økonomien i ideen måske var begrænset. Det lykkedes ikke.

I forbindelse med ansøgning om gravetilladelse i Stærhøj, kunne Damolin jf. Planlovens §5 uopfordret have tilbudt selv at forny, udbygge og forstærke de nødvendige vejstrækninger. Det gjorde Damolin ikke. I stedet kan det nu i værste fald blive en kæmpebyrde

for kommunen og uvægerligt gå ud over ældrepleje, uddannelse, social omsorg og de varme hænder.

Ansøgningen fra Damolin begrundes med manglende råstoffer i det nuværende graveområde. Oplysninger baseret på kortlægning, undersøgelse og opmålinger ejet og betalt af molerindustrien, som derfor også har retten til at anvende disse oplysninger efter forgodtbeholdende, hvilket man ikke kan fortænke dem i. Olieindustrien har gjort det samme med olieforekomsterne i Nordsøen, og som har vist sig gang på gang at være undervurderede.

En nul-løsning vil derfor ikke blive molerindustriens undergang. Søren Klitskov, Damolin og Henrik Ringbæk Madsen, Region Nordjylland blev for nylig enige om, at der i de nuværende grave

Thorkild Møller finder flere selvmodsigelser i argumentationen for at give Damolin tilladelse til at grave i Stærhøj-Mosebjergr. Arkivfoto: Peter Mørk

er der nok til mindst 10 år endnu. Produktionen kan derfor fortsætte støt og roligt med de nødvendige renowoveringer, moderniseringer, automatiseringer og rationaliseringer, hvis formål vil være at nedbringe produktionsomkostningerne og dermed færre ansatte.

Den største virkning af en gravetilladelse har ingen turdet nævne, nemlig en millionopskrivning af Damolins indre værdi med efterfølgende mulighed for salg til en pengetank eller global råstofvirksomhed. Værket på Nordmors er tidligere blevet handlet hen over natten og det vil være direktionens svendestykke samt udløse en millionfortjeneste til både den og de Chalot-tenlund'ske lommer.

I så fald går det hæderkronede værk yderst på næsset en usikker fremtid i møde. Pengetanke og globale råstofaktører går efter mest mulig fortjeneste - hvor som helst - når som helst, og for dem er det ligegyldigt om moleret fra Stærhøj bliver tippet i på lageret på Skarrehage eller ud over kajkanten i Nykøbing ned i en østeuropæisk coaster og sejlet derhen hvor olie og arbejds-kraft er billigere og miljøkravene mere lempelige. Frem og tilbage er som bekendt lige langt og molereventyret kan vise sig at slutte, som det i sin tid startede, nemlig med udskibning fra forskellige steder på Mors. Ringen er sluttet!